

NAGYKÖRÖS és VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth Lajos-ér 35. sz. — Telefon: 78. Székely-nyomda, telefon: 94.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p>	<p>Előfizetési árak: HÉLYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2-50 K. VIDÉKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám Ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyíltkoronként 50 fill.</p>
<p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Felélős szerkesztő és lapulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	

Népfőlköeli bemutató szemle.

Az 1886. évi XX. t.-cz. alapján utasítottak mindazon népfőlkölésre kötelezettek, kik az 1895. és 1896. évben születtek, valamint azon 1891. évi születésűek, kik sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által 1914. év végéig felegyverképtelennek osztályoztattak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által a közös hadsereg, haditengerészet, a honvédség vagy a csendőrség kötelékéből 1914. év végéig elbocsátottak, vagy állítási kötelezettségüknek eddig eleget még nem tettek, továbbá azok a 33—36 év közötti egyének, kik időközben a magyar állampolgárságot megszerették, hogy **összeírású végett a tartózkodási hely községi előjáróságánál (vadászi hatóságánál), kis-községben a körjegyzőségek székhelyén** jelentkezzenek és pedig egy a helybeli, mint idegen illetőségűek 1915. évi január hó 26-tól 1915. évi február hó 6-ig bezárólag naponként reggel 8 óráig 12 óráig és délután 2 óráig 5 óráig a katonaiügyi táncsnoki hivatalon jelentkezzenek.

A jelentkezés alkalmával a népfőlköl-

lésre kötelezettek netán birtokában levő munkakönyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány illetőleg népfőlkölési igazolványi könyv, igazolásul felmutatandó.

Az összeírású végett fentiek szerint jelenkezésre utasított egyének, összeírásuk után az előjáráságnak később közbevetendő rendelkezéséhez képest folyó **évi február 18-a és március 24-ig** terjedő időközben és helyen népfőlkölési bemutató szemlére fognak behivatni és elővezetelni és ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmosok bevonulásuk idejéről hirdelmény útján nyerneik értesítést.

A népfőlkölésre kötelezettek, a bemutató szemlére egy megbízható kíséreléssel fognak utazni, s ugy oda mint vissza a vasuton a harmadik osztályon (gőzhajón a második osztályon) ingyen utaznak.

A magyar szent korona országainak területén tartózkodó azon osztrák állampolgárok és bosznia és hercegovinai tartományi illetőségű egyének, kik a felhívott korosztályokhoz tartoznak, hasonlóképpen iratnak össze és hivatnak be bemutató szemlére, mint a magyar állampolgárok.

Azon népfőlkölésre kötelezettek, kik a bevevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezeti papjelöltjei, vagy pedig kik végezt tanulmányaik alapján a véderő törvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntesi ked-

vezményre jelenleg igényvel bírnak, ebbeli minőségüket a bemutató szemlére az illető intézlet bizonyítványával igazolni tartoznak. Az összeírásnál tehát a fentiek értelmében mindenkinek meg kell jelennie.

A népfőlkölési bemutató szemlére való megjelenés és egyáltalán bizonylatlan időre a népfőlkölési tényleges szolgálat alól is felmentettek a következők:

a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazott népfőlkölésre kötelezettek;
b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafentartási, vontatási, műhelyi és szerfári szolgálatban, továbbá a kir. vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetésé alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfőlkölésre kötelezettek;

c) a posta- és távirda intézetnél, az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaságnál, a magyar királyi Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságnál, a Délment dunagőzhajózási társaságnál, valamint egyes, a hadiforgalomban résztvevő s a cs. és kir. trieszti tengerszállítási vezetéség által külön kijelölendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban álló népfőlkölésre kötelezettek;

d) a köszönbánya-munkasztagokhoz tartozó népfőlkölésre kötelezettek;

A magyar paraszt.

A háztól alig pár lépésre van a pince, mintegy 10 lépcső vezet le. 10—15 akós hordói 4 sorban vannak elhelyezve, úgy, hogy mögöttük járni lehet. A falak fél láb vastag téglából készültek s egy-egy olnyai távolságban ives oszlopok erősítik. A pince földje deszkaegyes. Kőkeményen levert agyag. A hordók — mint az egész pince — kifogástalan tiszták. Borai a tiszta kelesztés folytán kitünő állapotban vannak. Különbö a rézedes dicséret helyett sokkal jobban fogom méltányolni az öreg pince kezelést, annak felemelésével, hogy ő mint alföldi magyar ember az elváthatatlan pipát a pincébe lépésekor zsebre teszi! Megkóstoltunk minden fajtát s mindenki a gondos gazdára és tiszta kezelőre vallott.

Vacsorára egy bogrács pörkölt csirkét készített, s aztán pompás almákkal kínálkozott, mindeniknek pomológiai nevet mondta meg, mely egy kissé különösnek tetszik a fülnek eleinte, mert ő a francia neveket csak magyarul olvassa el és mondja ki; de csakhamar meg lehet szokni.

Vacsora után Mátyási műveiből olvasott fel előttem néhány verset; ezt tartja ő paraszt embernek való olvasmányának, mert ez mind igaz, okos és sokat lehet belőle tanulni.

Különbö ismeri Jókai műveit is, de azt mondja rájuk, hogy eddig jók voltak; de mióta (amint parasztfurfangal megjegyezte) „amióta föntebb“ kezd cimboráskodni, azóta nem magamforma embereknek valók regényei.

Majd óriás halmaz leveleiből az igért Hakenaszt-félet mutatta meg, melyben a 6 db arany szolgálattása mellett kéri, hogy lapjának levelezője, illetve munkatársai maradjon ezután is.

A bécsi „Gartenfreund“ egy számát is megmutatta. Ezt nem járta, mert nem tud nemetül, csak úgy küldték meg neki, mert a nevezett lap azon száma hozta az öreg egyik cikkét szöszszerinti fordításban.

Megmutatta azon emléket is, melyet a miniszteriumtól kapott a kertészeten kifejtett működése és érdemei méltánylásul és elismeréséül.

Egy csinos báronnyal bélelt tok ez, benne egy fűrés, egy olló, két kertész-s egy szemző kés.

A falon levő képek is emlékek.

Az egyik egy nagy csoportkép, a debreceni gyümölcsészeti kongresszus tagjai (Dr. Farkas, Girócuti, Lukács stb.) között maga Csókás is egyszerű parasztruhájában. A másik képet a gyümölcsészeti barátai adták az öregnek mint fényképeket, akik vele személyesen megismerkedtek.

Másnap reggel a gyümölcsös kertet néztük meg. Nem olyan az már, mint volt ezéltől (amint az öreg megjegyezte). Három évig látójása miatt nem dolgozhatott benne. De azért még most is mintaszter. Egyes fák, különösen kajszimbarcok megtelepedés szépek, míg igen sok ferfikor elérés előtt már is pusztul. A jó öreg az altalajt okozta.

„Mert nem vizsgálattja meg Óvárot a hibásnak tartott „rézt“ — kérdeztem tőle. Azt felelte rá, hogy azt nem teszi „van itt nekünk magunknak, a város köztételen fenntartott földmivesisokolánk, meg tudnák tenni azt ott is, ha akarják.“ Még eddig nem tudott ugyan ránni, hogy megéjtése a vizsgálatot s nyerhetett volna utasítást, hanem tán majd később! Ha akkor se:

e) a községek és városok által kiállított népfőlkéelő munkások, valamint az egyéb különleges hadicélú szolgálatokra igénybe vett népfőlkéelőre kötelezettek;

f) azon népfőlkéelőre kötelezett egyének, akik a népfőlkéelői tényleges szolgálat alól már eddig is névszerint felmentve voltak; végül

g) a bevett és a törvényben elismert vállalkozások felszentelt papjai, illetve felavatott lelkészei és papi jellegű tanárai.

Az itt felsorolt népfőlkéelőre kötelezettek az e) alatt említettek kivételével alkalmazásukat, valamint azt, hogy ezen alkalmazásban már 1915. évi január 1. óta állanak, az összezszerelt alkalmával községi előjáróságuk (városi hatóság, körjegyző) előtt, illetve az f) alattiak felmentésüket előjáró hatóságuk, igazgatóságuk, illetve munkásszolgálat parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

Nem tartoznak megjelenni a népfőlkéelői bemutató szemlén a nyílvánvalóan alkalmatlanok.

Azon népfőlkéelőre kötelezett, a ki a népfőlkéelői bemutató szemlére szülő beállítás parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezetett elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. cz. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

Tisztelettel kérjük mindazon t. olvasóinkat, akik az 1914-ik évről még hátralékban vannak, előfizetésüket könyvelési sziveskedjenek. — És kérjük azokat a t. olvasóinkat is, akiknek előfizetése ez év elején lejárt, sziveskedjenek a megújításról gondoskodni, hogy a lapot — úgy helyben, mint vidéken, — akadálytalanul küldhessük.

1915. január 1-től az előfizetési és hirdetési díjak előre fizetendők!

Kiváló tisztelettel:
a „Nagykörös és Vidéke”
kiadóhivatala.

hát maradjon ahogy van, legyen úgy-ahogy lesz.

Innen a pincébe tettünk reggeli láto-gatást, üdvözölvén a különféle pálinkák: törköly, seprő, borovicska és cognac por-lepte üvegeit.

Ezután az öreg diszbe csapta magát (sőtét buzavíragszín öltözet, vadonat új csizma, mint az öltözet), s hogy a mod-ját egészen megadja, még új kalapot is vett a városban.

Egész gavallér lett belőle. Hiszen ünnepe volt az nap, a gyümölcskiállítás, mely termelési ágának ő olyan buzgó apostola.

Adja ég, hogy még sokáig lehessen az! Most, midőn e derék parasztembert szerencsém volt bemutatni a t. olvasóinkat: kedves kötelességemnek ismerem egyidejűleg melegen üdvözölni a — magyar hazánkban számosan élő, honpolgári kötelességüket, hivatásukat ekkép betöltő — derék polgárokat, akiknek munkálkodása lényegesen befolyt arra, hogy

„El magyar, áll Buda még!”
s akit hangya szorgalma segít megtestesíteni az ígét, hogy:

„Magyarország nem volt, hanem lesz!”
Bábolna, 1880. október hóban.

Magyar Kázmér.

Nagy orosz vereségek Galiciában és a Kárpátokban.

Főhadiszállásunk hivatalos jelentése.

Budapest, január 26.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Az általános helyzet nem változott.

Abban az ágyuharcban, amely tegnap a Visztula mindkét oldalán egész napon át erősebben folyt, mint az utóbbi napokban, nehéz tüzésé-
günk Tarnowtól nyugatra eredménytelül működött. Az ellenségnek egy sze-
kérparkját szétrobbantottuk. Zglobicénél, Tarnowtól délnyugatra több ellen-
ség századot elűztünk. Az ágyúkat egy csoportnál a Nida mellett egész
éjszakán át röggelig tartott és virradatig újból megerősödvé folytatódott.

A Kárpátokban tegnap is voltak harcok. A felső Ung, Latorca és
Nagyág völgyében az ellenségnek néhány fontos magaslatot el kellett hagynia
ismételt hiábavaló ellentámadások után, a melyek neki súlyos áldozat-
tokba kerültek.

Bukovinában nem volt harc.

A déli hadszíntéren nyugalom van.

Hójer altábornagy,
a vezérkari főnököknek helyettese

Az angolok la bassée-i veresége Jelentés a német főhadiszállásról.

Berlin, január 26.

A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Az ellenség tegnap szokása szerint Middelkerkét és Westende fű-
dőt-ágyút alá vette. Ez az ágyútíz nagyobbamást lakost megölt, illetőleg
megsebesített, köztük a middelkerkei polgármestert is. A mi veszteségeink
tegnap egészen csekélyek voltak.

A la bassée-i csatorna mindkét partján csapataink az angolok álla-
sáit megtámadták. Mig a csatornától északra Givencyh és a csatorna között
a támadás erős oldaltűz miatt nem eredményezte az angol állás elfoglalását,
addig a badeni csapatok támadása a csatornától délre teljes sikerrel járt. Itt
az angol állásokat 1100 méternyi arcvonalsszélességben rohammal elfoglaltuk,
két támaszpontot elhódítottunk, 3 tisztest és 110 főnyi legénységet elfogtunk,
egy ágyút és 3 géppuskát zármányoltunk. Az angolok érdemny nélkül
kiséreltek meg a részünkről céljainkba megfelelőleg azonnal kihasznált álla-
soknak visszafoglalását és őket súlyos veszteségekkel visszavertük. A mi
veszteségeink aránylag csekélyek.

A Craonne melletti magaslatokon Laontól délre csapataink
eredményesen harcoltak.

A Vogézek déli részén a franciáknak minden támadását vissza-
vertük. Több mint ötven foglyot ejtettünk.

Keleti hadszíntér:

Gumbinontól északkeletre az oroszok lovasságunk állásait erod-
ménytelenül támadták. Kelet-Poroszországban a többi arcvonalon heves
ágyuharcok folytak. Kisebb harcok Vloclavektől északkeletre ránk nézve
eredményesek voltak.

Lengyelországban a Visztulától nyugatra és Pilicától keletre semmi
jelentős esemény nem történt.

A török főhadiszállás hivatalos jelentése.

Konstantinápoly, január 27.

A török főhadiszállás közli:

A kaukázusi arcvonalon tartós nyugalom van.

Január 23-án a „Doris” angol cirkáló kísérletet tett arra, hogy
Alezandrette közelében csapatakat szállítson partra, parti útegeink tüzelése
azonban visszavonulásra kényszerítette, miközben hét halottat vesztettek.

A súlyosan megsérült angol csatahajókról.

A „Tägliche Rundschau”-nek jelentik Hágából: Két angol cirkáló
a „Prinzess Royal”-t és a „Newzealand”-ot, amelyek az észak-tengeri csa-
tában szenvedtek sérüléseket, dokkba vitték kijávitás végett.

2—1915. vill. b. sz.

Hirdetmény.

Nagykörös város villanyvilágítási bizottságának 1915. január 26-án kelt 2—1915. számú határozata folytán értesitem a közönséget, hogy a városi villanyos üzem rendelkezésére álló olajkészlet a rendes üzem mellett csupán folyó év 1915. év febr. 15-ike tájáig lenne elegendő, újabb olajkészlet pedig olyan akadályokba ütközik, hogy nem vagyunk biztosítva a felől, vajjon kapunk-e kellő időben olajat.

Ennélfogva a villanyvilágítási bizottság a villanyüzem akkénti korlátozását rendelte el, hogy csupán délutáni 5 órától kezdve éjjel 11. óra után addig lesz áram, míg Budapest felől az éjjeli 11 órás személyi vonat beérkezik, míg a napnak és éjnek többi szakában az üzem szünetel.

Felhívom tehát a közönséget, hogy dolgait a változott viszonyoknak megfelelően intézze.

Ezen üzem korlátozás mellett a meglévő olajkészlet hosszabb ideig fogja a szükségletet kielégíteni.

Nagykörös 1915. január hó 27-én.

Póka Károly
polgármester.

24—36 éves népfőkelők

a háborúra is azonnal érvényes kiterjedő életbiztosítást köthetnek az

„ATLAS” életbiztosító társaság bécsi és budapesti intézeténél. — Helyi képviselő: **Pető Péter** vendéglős, sertespiactér 204. szám.

Elnökség: Lambrecht W. H. cs. tanácsos és cs. kir. keresk. tanácsos, gyártulajdonos **Bécsben**, elnök.

Dr. Haas Frigyes, köz- és váltó ügyvéd **Bécsben**, I. alelnök.

Kisnáményi Ruzsicska H., nagybirtokos **Bécsben**, II. alelnök.

Igazgató-tanács: Bruckmann Alfons, cs. és kir. osztr. m. főkonzul **Münchenben**.

Mai Jenő, magánzó **Münchenben**.
Mandl Arnold, cs. tanácsos, nagyiparos **Bécsben**.

Dr. Shultz Seinhold, bajor kir. keresk. tanácsos, a Süddeutsche Rückversicherungs-Akt.-Gesellschaft igazgatója **Münchenben**.

Igazgató: Scheiner Jacques.

Hirdetmény.

Értesítenek mindazok, kik hadiségélyben részesülnek, hogy ezentul vagyis február hótól kezdve a segély havonként csakis egyszer és pedig a hónap 16-tól 20-ig délelőtt 8—12 és délután 2—4 óráig kapják meg az egész hóra. — Így a legközelebbi segély nem február 1-én, hanem február hó 16-ától kezdve lesz folyosítva.

Nagykörös, 1915. évi január 23.

Póka, polgármester.

Éves szőlő kapást keresek 1 hold területű szőlőhöz, mely a Bokrosi közpöszöghy elején van. 1 vékás földet feleből használna. Érkezhetni őzv. Sántha Elekné urnóvel X. ker. 87. szám alatt. (gimnázium szomszédságában.)

Eladó quotta fa.

őzv. Sántha Elekné urnónek
96 quotta fája van levágásra eladó.
Érkezhetni lehet: X. ker., 87 szám
alatt. (Gimnázium szomszédságában.)

Házbérbeadás.

Papp Györgynek a kaszárnya mellett levő házában két szoba, hozzá külön álló konyha, előszoba, élekkamra, pince, fűszin, villanyvilágításra berendezve, azonnal vagy május hó 1-re kiadó.

751k. i. 1915. sz.

Hirdetmény.

Újabb miniszteri rendelettel a gabonanevetek legmagasabb ára a következőkben állapított meg.

Buza . . . . . 40 K 50 fill.
Rozs . . . . . 32 K
Arpa . . . . . 27 K 50 fill.
Tengeri . . . . . 21 K 50 fill.

A lisztárakra és a gabona minőségére vonatkozó előbbi rendelkezések érvényben maradnak.

Nagykörös, 1915. január hó 19.

Póka polgármester.

Gyászjelentéseket

Izléses kivitelben 6 koronáért 100-kint készlt

Székely Albert

vilányerőre berendezett könyvnyomdája, a postával szemben.

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagyköros város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokorsókból, ternő és bársonnyal való bevonásra alkalmas fakorsókból, valamint a legdiszesebb kivitelű sirkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdiszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászkoszmait, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, emellogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor kőmogen felveszem, továbbá mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives partfogását, mert temetkezésem célja a gyszászoknál nagy pénz megtakarítatni, nem pedig az eddigi egyszéses kartel árakat fizetelni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,

rőfőa kereskedő, temetkezési vállalkozó.

Nagy választék a legszés sirkoszorúkbán!

A temetészhez gyászkoszt és lovat ingyen adok!

Nagykörosön ma egyedül! Kartelön kívüli temetkezés

Hirdetéseket jutányos árban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Székely Albert vilányerőre berendezett könyvnyomdája Nagyköros.